

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 44, 2016

Nummer 44, 2016

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2908](#) 20-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2928](#) 20-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2892](#) 20-12-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2526](#) 08-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2524](#) 08-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2525](#) 08-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2537](#) 08-11-2016

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2016:2528](#) 08-11-2016

RECHTSPRAAK

Het geven van juridische voorlichting of juridisch advies kan of mag nimmer ertoe strekken dat iemand in zijn verklaringsvrijheid wordt beknot.

Het middel klaagt over de bewezenverklaring van het onder 4 ten laste gelegde.

Artikel 285a lid 1 Sr luidt:

‘Hij die opzettelijk mondeling, door gebaren, bij geschrift of afbeelding zich jegens een persoon uit, kennelijk om diens vrijheid om naar waarheid of geweten ten overstaan van een rechter of ambtenaar een verklaring af te leggen te beïnvloeden, terwijl hij weet of ernstige reden heeft te vermoeden dat die verklaring zal worden afgelegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.’

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de invoering van deze bepaling bij de Wet van 11 november 1993, *Stb.* 1993, 603 houdt onder meer het volgende in:

‘Het voorgestelde artikel 285a Sr kan betekenis hebben in die gevallen waarin uitlokking tot meened niet aan de orde is, bij voorbeeld omdat het causale verband ontbreekt, of omdat het gebezigde middel niet voldoet aan de daarvoor in artikel 47 Sr gestelde eisen of omdat het gaat om een tegenover de politie afgelegde verklaring. Het rechtsgoed dat hier wordt beschermd is niet zo zeer de waarheid van de verklaring als wel de vrijheid – het onbelemmerd kunnen verklaren – van de betrokken persoon. Het kan nuttig zijn, dat bijvoorbeeld de politie een persoon die zich aan dergelijke uitingen te buiten wil gaan, onmiddellijk op het bestaan van deze strafbepaling kan attenderen.

Ik stel voor niet alleen de intimidatie van getuigen en deskundigen doch ook de intimidatie van personen die tijdens het opsporingsonderzoek een verklaring willen afleggen onder het bereik van de voorgestelde strafbepaling te brengen.

(...)

De voorgestelde strafbepaling beoogt de vrijheid van alle burgers om ten overstaan van een

rechter of een ambtenaar naar waarheid en geweten een verklaring af te leggen te beschermen.’

(*Kamerstukken II* 1991/92, 22483, 3, p. 39)

Aan het middel ligt kennelijk de opvatting ten grondslag dat voor een veroordeling ter zake van het in artikel 285a lid 1 Sr voorziene misdrijf is vereist dat komt vast te staan dat van de zijde van de verdachte sprake is geweest van intimidatie jegens de in die bepaling bedoelde persoon. Voor die opvatting is in de tekst van die bepaling evenwel geen steun te vinden, terwijl strekking noch geschiedenis van die bepaling nopen tot een uitleg als in het middel wordt voorgestaan (vgl. HR 14 september 2010, ECLI:NL:HR:2010:BM4212, *NJ* 2010/499). De strafbaarstelling van artikel 285a lid 1 Sr strekt immers tot bescherming van de vrijheid van personen om onbelemmerd ten overstaan van een rechter of een ambtenaar een verklaring te kunnen afleggen (vgl. HR 30 augustus 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT7093, *NJ* 2005/544). Van ‘beïnvloeden’ in de zin van artikel 285a lid 1 Sr is derhalve sprake indien de in deze bepaling omschreven uiting ertoe strekt deze verklaringsvrijheid aan te tasten. Voldoende is dat komt vast te staan dat de uiting kennelijk bedoeld was om de verklaringsvrijheid te beïnvloeden zonder dat wordt vereist dat die kennelijke bedoeling ook tot een daadwerkelijke beïnvloeding heeft geleid (vgl. HR 27 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC7910, *NJ* 2008/315). In zoverre is het middel vruchteloos voorgesteld.

Het middel steunt voorts op de stelling dat het in het onderhavige geval slechts gaat om het geven van juridisch advies door de verdachte aan [betrokkene 1], hetgeen niet strafbaar is. Het middel faalt reeds omdat het miskent dat het geven van juridische voorlichting of juridisch advies nimmer ertoe kan of mag strekken dat iemand in zijn verklaringsvrijheid wordt beknot. Het hof heeft kennelijk en niet onbegrijpelijk geoordeeld dat van juridische voorlichting of juridisch advies als in het middel bedoeld te dezen geen sprake was.

Het middel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2908

Zaaknummer: 15/04435

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en M.J. Borgers

Advocaten: G. Spong

Wetsartikelen: 285a Sr

RECHTSPRAAK

***Uit de bewijsvoering van het hof volgt niet dat bij de
bewezenverklarde mensenhandel sprake was van uitbuiting.***

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring niet uit de gebezigde bewijsvoering kan worden afgeleid.

Artikel 273f lid 1 onder 3° Sr luidt:

‘1. Als schuldig aan mensenhandel wordt met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie gestraft:

(...)

3°. degene die een ander aanwerft, medeneemt of ontvoert met het oogmerk die ander in een ander land ertoe te brengen zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling.’

In zijn arrest van 17 mei 2016, ECLI:NL:HR:2016:857, *NJ* 2016/314 heeft de Hoge Raad overwogen dat de in artikel 273f lid 1 aanhef en onder 3° Sr omschreven gedragingen eerst dan als ‘mensenhandel’ kunnen worden bestraft indien uit de bewijsvoering volgt dat voldaan is aan de voorwaarde dat zij zijn begaan onder omstandigheden waarbij uitbuiting kan worden verondersteld omdat ‘uitbuiting’ moet worden aangemerkt als een impliciet bestanddeel van artikel 273f lid 1 aanhef en onder 3° Sr.

Uit de bewijsvoering van het hof volgt echter niet dat bij de bewezenverklarde gedragingen sprake was van uitbuiting.

Het middel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof 's-Hertogenbosch, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2928

Zaaknummer: 16/02840

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en E.F. Faase

Advocaten: L.E.M. Hendriks

Wetsartikelen: 273f Sr

RECHTSPRAAK

De Hoge Raad wijst een overzichtsarrest over oplichting.

Artikel 326 lid 1 Sr bevat, als eerste bepaling van titel XXV van het Tweede Boek waarin verschillende vormen van bedrog strafbaar zijn gesteld, een algemene strafbaarstelling van ‘oplichting’. Voor een veroordeling wegens oplichting is onder meer vereist dat sprake is van het bezigen van één of meer van de in die bepaling specifiek aangeduide oplichtingsmiddelen: het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, het gebruik van listige kunstgrepen of het gebruik van een samenweefsel van verdichtfels. Gebleken is dat in zaken over oplichting in de praktijk regelmatig vragen rijzen die verband houden met de precieze aard van deze oplichtingsmiddelen en de onderlinge samenhang van die middelen. De hierna volgende vooropstellingen beogen – zonder streven naar volledigheid – enkele uit eerdere rechtspraak voortvloeiende min of meer algemene aandachtspunten en beperkingen weer te geven en met elkaar in verband te brengen, en aldus een hulpmiddel te bieden bij de beantwoording van vragen over het gebruik van oplichtingsmiddelen in concrete gevallen.

Artikel 326 lid 1 Sr luidt:

‘Hij die, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, hetzij door het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, hetzij door listige kunstgrepen, hetzij door een samenweefsel van verdichtfels, iemand beweegt tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het teniet doen van een inschuld, wordt, als schuldig aan oplichting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.’

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de vaststelling van het Wetboek van Strafrecht houdt als inleiding op titel XXV, Bedrog, onder meer het volgende in:

‘Hier is niet het voorbeeld gevolgd van andere wetgevingen, die bedrog in genere straffen, indien de dader, met het oogmerk om zich of een ander wederrechtelijk te bevoordeelen, aan iemands vermogen schade toebrengt door hem in eene dwaling te brengen of te houden door het voorspiegelen van valsche of het verbergen van ware feiten. De vrees dat men door zoodanige algemeene bepaling van strafbaar bedrog ligt de grenzen overschrijdt, die de

strafwetgever zich behoort te stellen, is niet hersenschimmig. Veiliger weg slaat de wetgever in door de verschillende soorten van bedrog die hij strafbaar keurt, achtereenvolgens te kenmerken en daarbij op den voorgrond te stellen het misdrijf dat in onze rechtspraak, sedert de invoering van den franschen code, met den naam van oplichting (...) is bestempeld.' (H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht, deel II*, 1882, p. 545)

Met het in de wet omschrijven van specifieke oplichtingsmiddelen – het aannemen van een valse naam of van een valse hoedanigheid, het gebruik van listige kunstgrepen en/of het gebruik van een samenweefsel van verdichtsels – is beoogd het begrip 'oplichting' nader vorm en inhoud te geven. Daarmee wordt bewerkstelligd dat niet iedere vorm van bedrog – bijvoorbeeld bestaande uit niet meer dan het doen van een onware mededeling – en niet iedere toerekenbare tekortkoming in civielrechtelijke zin binnen het bereik van het strafrecht wordt gebracht als misdrijf met een strafmaximum van, kort gezegd, vier jaren gevangenisstraf.

In dit licht moeten ook betrekkelijk algemeen geformuleerde beperkende overwegingen over een bepaald oplichtingsmiddel in de rechtspraak van de Hoge Raad worden begrepen. Zo heeft de Hoge Raad geoordeeld dat voor het aannemen van een samenweefsel van verdichtsels sprake moet zijn van 'meer dan een enkele leugenachtige mededeling' en dat 'het enkele huren van een woning en het vervolgens in gebreke blijven de huurpenningen te voldoen op zichzelf – ook indien de huurder al voorzorg niet aan zijn betalingsverplichtingen te kunnen voldoen – niet oplevert het aannemen van een valse hoedanigheid noch een listige kunstgreep als bedoeld in art. 326 (...) Sr'. Zie in dit verband ook het arrest waarin aan de orde was het oordeel van het hof dat de enkele omstandigheid dat de verdachte via een website goederen te koop aanbood en bestellingen en betalingen van kopers accepteerde in het besef dat hij niet (langer) aan zijn leverings- of restitutieverplichtingen kon voldoen, niet kan worden aangemerkt als het aannemen van een valse hoedanigheid van een 'bonafide internetondernemer'. In deze en vergelijkbare beslissingen komt tot uitdrukking dat niet in alle gevallen waarin sprake is van bedrog, het handelen van de verdachte ook kan worden aangemerkt als oplichting.

In dit verband is van belang dat de wetgever in 1886 in titel XXV naast oplichting bepaalde andere vormen van bedrog strafbaar heeft gesteld (bijvoorbeeld art. 327 Sr, bedrog bij verzekering), en dat de wetgever nadien aan deze titel nog uitbreiding heeft gegeven, bijvoorbeeld met artikel 326a Sr (flessentrekkerij), artikel 328bis Sr (oneerlijke mededinging door misleiding van het publiek) en recent artikel 326d Sr (acquisitiefraude). Voorts is in parlementaire behandeling een wetsvoorstel tot verdere uitbreiding van titel XXV door de invoering van een strafbaarstelling van online handelsfraude met de volgende inhoud:

‘hij die een beroep of een gewoonte maakt van het door middel van een geautomatiseerd werk verkopen van goederen of verlenen van diensten tegen betaling met het oogmerk om zonder volledige levering zich of een ander van de betaling van die goederen of diensten te verzekeren, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie.’

Als belangrijk gemeenschappelijk kenmerk van de verschillende in de delictsomschrijving opgenomen oplichtingsmiddelen kan worden genoemd dat de verdachte door een specifieke, voldoende ernstige vorm van bedrieglijk handelen bij een ander een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wil roepen teneinde daarvan misbruik te kunnen maken.

Zo gaat het bij het gebruik van een samenweefsel van verdichtsels in de kern om gesproken en/of geschreven uitingen die bij die ander een op meer dan een enkele leugenachtige mededeling gebaseerde onjuiste voorstelling van zaken in het leven kunnen roepen. Een voorbeeld daarvan was aan de orde in het arrest waarin de verdachte investeerders in strijd met de waarheid voorhield dat de geïnvesteerde bedragen zouden worden terugbetaald met een jaarlijkse rente van 18%, terwijl hij noch de intentie had noch in staat was om de afspraken na te komen en hij door hem ondertekende ‘*promissory notes*’ afgaf teneinde te doen voorkomen dat de door hem gemaakte afspraken waren gegarandeerd. Uit dit voorbeeld blijkt dat van ‘meer dan een enkele leugenachtige mededeling’ niet slechts sprake kan zijn indien meerdere duidelijk van elkaar te scheiden leugens kunnen worden aangewezen, maar ook indien sprake is van een leugenachtige mededeling van voldoende gewicht, in combinatie met andere aan de verdachte toe te rekenen omstandigheden die tot misleiding van het beoogde slachtoffer kunnen leiden, zoals het misbruik van een tussen de verdachte en het beoogde slachtoffer bestaande vertrouwensrelatie.

Bij listige kunstgrepen gaat het in vergelijkbare zin in de kern om meer dan een enkele misleidende feitelijke handeling die een onjuiste voorstelling van zaken in het leven kan roepen. Een voorbeeld daarvan was aan de orde in het geval waarin de verdachte (met anderen) gebruik maakte van briefpapier van KPN teneinde een bank met een valse betaalopdracht te bewegen tot overboeking van een geldbedrag.

Bij de oplichtingsmiddelen die bestaan uit het aannemen van een valse naam of een valse hoedanigheid, gaat het er in de kern om dat het handelen van de verdachte ertoe kan leiden dat bij de ander een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen met betrekking tot de ‘persoon’ van de verdachte, hetzij wat betreft diens naam, hetzij wat betreft diens hoedanigheid, waarbij die onjuiste voorstelling van zaken in het leven wordt geroepen teneinde daarvan misbruik te maken. Een voorbeeld van het hanteren van een valse naam was aan de orde in het arrest waarin de verdachte als autoverkoper werkzaam was en gefingeerde

orderbevestigingen invulde waarna hij zich telefonisch tegenover zijn werkgever voordeed als een medewerker van de bank en meedeelde dat de koopsom telefonisch was overgemaakt, welke mededeling hij aankondigde met het noemen van een andere naam dan de zijne. Een voorbeeld van het hanteren van een valse hoedanigheid was aan de orde in het arrest waarin de verdachte het in strijd met de waarheid voorstelde alsof hij 'voor de meter kwam' en daarbij zei dat voor het vervangen daarvan een eigen bijdrage moest worden betaald. Eveneens een valse hoedanigheid was aan de orde in het arrest waarin de verdachte zich in strijd met de waarheid voordeed als een belangstellende die voornemens was de hem voor een proefrit ter hand gestelde fiets terug te brengen en waarbij de werkwijze van de verdachte onder meer bestond uit het achterlaten van een (waardeloos) onderpand. De in de rechtspraak wel gebruikte formulering dat een verdachte zich als een 'bonafide' deelnemer aan het rechtsverkeer heeft gepresenteerd, is met betrekking tot het aannemen van een valse hoedanigheid slechts relevant als zo een presentatie als bonafide (potentiële) wederpartij berust op voldoende specifieke gedragingen die in de desbetreffende context erop zijn gericht bij het beoogde slachtoffer een onjuiste voorstelling van zaken in het leven te roepen teneinde daarvan misbruik te maken.

Hetgeen hiervoor is overwogen stelt voorts in het licht dat de in artikel 326 lid 1 Sr bedoelde oplichtingsmiddelen betrekking hebben op gedragingen die niet altijd scherp van elkaar te onderscheiden zijn. Daardoor kunnen concrete uitwerkingen van deze oplichtingsmiddelen onderling samenhang vertonen en elkaar overlappen. Er kunnen zich dus gevallen voordoen waarin hetzelfde gedrag van de verdachte meebrengt dat meerdere oplichtingsmiddelen zijn gebezigd. In zo een geval kan dit gedrag als het bezigen van meer dan een oplichtingsmiddel worden ten laste gelegd en bewezenverklaard; daarbij behoeft de rechter niet te kiezen uit die oplichtingsmiddelen omdat die keuze voor de strafrechtelijke betekenis van het bewezenverklaarde niet van belang is.

Dat het bij de strafbaarstelling van oplichting gaat om gevallen waarin de verdachte bij een ander door een specifieke, voldoende ernstige vorm van bedrieglijk handelen een onjuiste voorstelling van zaken in het leven wil roepen teneinde daarvan misbruik te kunnen maken, brengt mee dat aldus niet slechts het vertrouwen wordt beschermd van die ander tegen vermogensnadeel dat hij lijdt, maar ook meer algemeen het vertrouwen dat het publiek ten behoeve van het maatschappelijk en economisch verkeer tot op zekere hoogte mag stellen in de oprechtheid waarmee anderen aan dit verkeer deelnemen. Dit laatste komt in de rechtspraak van de Hoge Raad tot uitdrukking in verschillende voor de beoordeling van het gewicht van het gehanteerde oplichtingsmiddel relevante omstandigheden als: het misbruik maken van een in het maatschappelijk verkeer geldend verwachtingspatroon, het verstrekken van onbruikbare contactgegevens of het veelvuldig herhalen van identieke

gedragingen in relatie tot telkens weer andere (beoogde) slachtoffers (vgl. het arrest waarin mede een rol speelde het 'zichtbare gedragspatroon' van de verdachte, bestaande uit het 'telkenmale' onder valse voorwendselen van verschillende personen geld vragen en voor zichzelf aanwenden).

In de voorgaande overwegingen staan de verschillende oplichtingsmiddelen centraal. Opmerking – en in voorkomende gevallen aparte aandacht – verdient nog dat voor oplichting blijkens artikel 326 lid 1 Sr is vereist dat iemand door zo een oplichtingsmiddel wordt 'bewogen' tot de in die bepaling bedoelde handelingen. Van het in het bestanddeel 'beweegt' tot uitdrukking gebrachte causaal verband is sprake als voldoende aannemelijk is dat het slachtoffer mede onder invloed van de door het desbetreffende oplichtingsmiddel in het leven geroepen onjuiste voorstelling van zaken is overgegaan tot de afgifte van enig goed, tot het verlenen van een dienst, tot het ter beschikking stellen van gegevens, tot het aangaan van een schuld of tot het tenietdoen van een inschuld als bedoeld in artikel 326 lid 1 Sr. Het antwoord op de vraag of in een concreet geval het slachtoffer door een oplichtingsmiddel dat door de verdachte is gebezigd, is bewogen tot de in artikel 326 lid 1 Sr bedoelde handeling, is in sterke mate afhankelijk van de omstandigheden van het geval. In meer algemene zin kunnen tot die omstandigheden behoren enerzijds de mate waarin de in het algemeen in het maatschappelijk verkeer vereiste omzichtigheid het beoogde slachtoffer aanleiding had moeten geven die onjuiste voorstelling van zaken te onderkennen of zich daardoor niet te laten bedriegen, en anderzijds de persoonlijkheid van het slachtoffer, waarbij onder meer de leeftijd en de verstandelijke vermogens van het slachtoffer een rol kunnen spelen. Oplichting in de zin van artikel 326 lid 1 Sr is echter niet aan de orde wanneer het slachtoffer – gelet op alle omstandigheden van het geval, waaronder de eigen gedragingen en kennis van zaken – de in een bepaalde gedraging van de verdachte besloten liggende onjuiste voorstelling van zaken had moeten doorzien.

Tot slot verdient herhaling dat in de kern uit de wettelijke oplichtingsmiddelen een begrenzing van het delict oplichting voortvloeit die mede is bepaald door de wens van de wetgever niet iedere vorm van bedrog strafbaar te stellen. Deze begrenzing wordt mede gerechtvaardigd door de voor de wetgever bestaande mogelijkheid om bepaalde ongewenste vormen van bedrog alsnog binnen het bereik van het strafrecht te brengen, van welke mogelijkheid de wetgever blijkens het onder 2.2.3 overwogene gebruik maakt en heeft gemaakt.

Het middel komt op tegen de motivering van de bewezenverklaring, in het bijzonder tegen het oordeel van het Hof dat [betrokkene 1] door de gedragingen van de verdachte is bewogen tot afgifte van een geldbedrag.

Mede gelet op hetgeen onder 2.4 is overwogen en op hetgeen namens de verdachte in dit verband is aangevoerd, is de bewezenverklaring dat de verdachte door het aannemen van een valse hoedanigheid [betrokkene 1] 'heeft bewogen' tot afgifte van een geldbedrag van € 50.000 niet toereikend gemotiveerd. In zoverre slaagt het middel.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Leeuwarden, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 20-12-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2892

Zaaknummer: 16/00346

Rechters: W.A.M. van Schendel, J. de Hullu, H.A.G. Splinter-van Kan, V. van den Brink en M.J. Borgers

Advocaten: A.R. Maarsingh

Wetsartikelen: 326 Sr

RECHTSPRAAK

Het hof heeft de vordering tot tenuitvoerlegging toegewezen zonder deze te motiveren.

Advocaat-generaal A.J. Machielse heeft geconcludeerd tot vermindering van de opgelegde straf en tot verwerping van het beroep voor het overige.

Het middel klaagt dat het hof de toewijzing van de vordering tot tenuitvoerlegging onvoldoende heeft gemotiveerd.

Het hof heeft ten aanzien van de vordering tot tenuitvoerlegging het volgende beslist:

‘Gelast de tenuitvoerlegging van de straf, voor zover voorwaardelijk opgelegd bij vonnis van de politierechter te Arnhem van, parketnummer 05-700660-11, te weten van: gevangenisstraf voor de duur van 4 (vier) maanden.’

Het hof heeft die beslissing niet gemotiveerd.

Deze beslissing is derhalve niet voorzien van de in artikel 14j lid 1 Sr vereiste motivering.

Het middel is terecht voorgesteld.

Het middel klaagt dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM in de cassatiefase is overschreden omdat de stukken te laat door het hof zijn ingezonden.

Het middel is gegrond. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van vier maanden.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging, alsmede wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert de opgelegde gevangenisstraf in die zin dat deze drie maanden en drie weken beloopt, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak wat betreft de beslissing op de vordering tot tenuitvoerlegging opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2525

Zaaknummer: 14/06110

Rechters: A.J.A. van Dorst, J. de Hullu en V. van den Brink

Advocaten: B.P. de Boer

Wetsartikelen: 14j Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel van het hof dat partiële intrekking van het hoger beroep door het OM niet mogelijk was, is juist.

Het middel klaagt over het oordeel van het hof dat geen sprake is van een impliciet cumulatieve tenlastelegging en dat partiële intrekking van het hoger beroep daarom niet mogelijk was.

Artikel 407 Sv luidt:

- ‘1. Het hoger beroep kan slechts tegen het vonnis in zijn geheel worden ingesteld.
2. Zijn echter in eersten aanleg strafbare feiten gevoegd aan het oordeel van de rechtbank onderworpen, dan kan het hoger beroep tot het vonnis voor zoover dit eene of meer der gevoegde zaken betreft, worden beperkt.’

In geval van gevoegde zaken als bedoeld in artikel 407 lid 2 Sv kunnen de partijen de omvang van hetgeen aan het oordeel van de appèlrechter is onderworpen zelf beperken, doch uitsluitend – binnen de door de wet getrokken grenzen – door middel van de in de door de griffier op te maken akte verwerkte verklaring onderscheidenlijk de verklaring als bedoeld in artikel 451a Sv waarmee het rechtsmiddel wordt ingesteld. Daarnaast bestaat tot de aanvang van de behandeling van het hoger beroep de mogelijkheid het hoger beroep geheel of gedeeltelijk in te trekken op de wijze die in artikel 453 en 454 Sv is voorzien. Indien het hoger beroep niet op deze wijze is beperkt, is het gehele in eerste aanleg gewezen vonnis aan het oordeel van de rechter in hoger beroep onderworpen (vgl. HR 28 juni 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP2709, NJ 2013/531).

Het hof heeft blijkens zijn onder 2.5 weergegeven overweging de tenlastelegging niet opgevat als een tenlastelegging waarin cumulatief – en derhalve gevoegd – meerdere strafbare feiten zijn opgenomen. Die aan de feitenrechter voorbehouden uitleg van de op artikel 273f Sr toegesneden tenlastelegging is met haar bewoordingen niet onverenigbaar, zodat deze in cassatie moet worden geëerbiedigd. Gelet hierop is het oordeel van het hof dat partiële intrekking van het hoger beroep door het Openbaar Ministerie niet mogelijk was, juist.

Het middel faalt.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2526

Zaaknummer: 15/04786

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Wetsartikelen: 273f Sr

RECHTSPRAAK

Het hof heeft miskend dat de genoemde bepaling buiten toepassing dient te blijven.

Het middel klaagt over de strafoplegging. Daartoe wordt aangevoerd dat het hof ten onrechte ervan is uitgegaan dat ingevolge artikel 22b Sr het opleggen van een taakstraf niet mogelijk is.

Artikel 22b Sr is ingevoerd bij de Wet van 17 november 2011 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht in verband met het beperken van de mogelijkheden om een taakstraf op te leggen voor ernstige zeden- en geweldsmisdrijven en bij recidive van misdrijven (*Stb.* 2012, 1). Deze wet is in werking getreden op 3 januari 2012. De wet bevat in artikel II een bepaling van overgangsrecht inhoudende dat de wet geen gevolgen heeft voor feiten die zijn begaan voor de inwerkingtreding van die wet.

De invoering van artikel 22b Sr houdt een wijziging in van de toepasselijke regels van sanctierecht, inhoudende dat de rechter wordt beperkt in de mogelijkheid tot het opleggen van een taakstraf. Gelet hierop en in aanmerking genomen dat het onder 1 bewezenverklaarde feit mede voor 3 januari 2012 is begaan, heeft het hof miskend dat de genoemde bepaling buiten toepassing dient te blijven. Het middel is derhalve terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak maar uitsluitend wat betreft de strafoplegging, wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2524

Zaaknummer: 15/05449

Rechters: A.J.A. van Dorst, E.S.G.N.A.I. van de Griend en M.J. Borgers

Advocaten: P.T. Pel

Wetsartikelen: 22b Sr en 1 Sr

RECHTSPRAAK

Het oordeel van de rechtbank dat de klager niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn beklag aangezien de rechter-commissaris ‘nog geen beslissing [heeft] genomen over de vraag of tot kennisneming mag worden overgegaan’, is onjuist.

De middelen richten zich tegen de niet-ontvankelijkverklaring van de klager in zijn beklag.

Voor zover het tweede middel klaagt over de niet-ontvankelijkverklaring van het beklag tegen de inbeslagneming van de gegevensdragers, kan het niet tot cassatie leiden. De rechtbank heeft vastgesteld dat de in beslag genomen gegevensdragers aan de beslagene zijn teruggegeven. Ingevolge artikel 134 lid 2 Sv is daardoor het beslag op die voorwerpen geëindigd.

Voor zover de middelen klagen over de niet-ontvankelijkverklaring van het klaagschrift ‘gericht tegen het gebruik van de inbeslaggenomen gegevensdragers’ en ‘de kennisneming van de inhoud van de gemaakte kopieën’, wordt het volgende overwogen.

Ingevolge artikel 125i Sv kunnen bij een doorzoeking aangetroffen gegevens die op een gegevensdrager zijn opgeslagen, worden vastgelegd in het belang van het onderzoek. Gegevens die op in beslag genomen gegevensdragers worden aangetroffen, kunnen in het belang van het onderzoek eveneens worden vastgelegd. Het gebruik van gegevensdragers ten behoeve van het vastleggen van gegevens als hiervoor bedoeld, is niet in strijd met het recht.

Bij de vastlegging van gegevens moet het verschoningsrecht worden gerespecteerd. In artikel 125i Sv is artikel 98 Sv van overeenkomstige toepassing verklaard. Sedert de inwerkingtreding op 1 maart 2015 van de zogenoemde versnelde beklagprocedure voor verschoningsgerechtigden, waarbij artikel 98, 552a en 552d Sv zijn gewijzigd, luidt artikel 98 Sv als volgt:

‘1. Bij personen met bevoegdheid tot verschooning, als bedoeld bij artikel 218, worden, tenzij met hunne toestemming, niet in beslag genomen brieven of andere geschriften, tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt. De rechter-commissaris is bevoegd ter zake te

beslissen.

2. Indien de persoon met bevoegdheid tot verschoning bezwaar maakt tegen de inbeslagneming van brieven of andere geschriften omdat zijn plicht tot geheimhouding zich daartoe uitstrekt, wordt niet tot kennisneming overgegaan dan nadat de rechter-commissaris daarover heeft bepaald.

3. De rechter-commissaris die beslist dat inbeslagneming is toegestaan, deelt de persoon met bevoegdheid tot verschoning mede dat tegen zijn beslissing beklag open staat bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd en tevens dat niet tot kennisneming wordt overgegaan dan nadat onherroepelijk over het beklag is beslist.

4. Tegen de beschikking van de rechter-commissaris kan de persoon met bevoegdheid tot verschoning binnen veertien dagen na de betekening daarvan een klaagschrift indienen bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd. Artikel 552a is van toepassing.

5. Een doorzoeking vindt bij zodanige personen, tenzij met hun toestemming, alleen plaats voor zover het zonder schending van het stands-, beroeps- of ambtsgeheim kan geschieden, en strekt zich niet uit tot andere brieven of geschriften dan die welke het voorwerp van het strafbare feit uitmaken of tot het begaan daarvan gediend hebben.'

Overeenkomstige toepassing van artikel 98 Sv brengt mee dat het eerst aan de rechter-commissaris is om te beslissen over het beroep op het verschoningsrecht dat is gedaan ten aanzien van gegevens die zijn opgeslagen op de gegevensdragers. Ingevolge artikel 98 lid 4 Sv kan de verschoningsgerechtigde tegen de beschikking van de rechter-commissaris op de voet van artikel 552a Sv een klaagschrift indienen bij de rechtbank. Nu de rechtbank heeft vastgesteld dat de klager met betrekking tot de gegevens die op de in beslag genomen gegevensdragers zijn opgeslagen zich op zijn verschoningsrecht heeft beroepen en dat de rechter-commissaris daaromtrent (nog) niet heeft beslist, had de rechtbank de behandeling van het klaagschrift dienen aan te houden en de stukken in handen van de rechter-commissaris moeten stellen teneinde een beschikking te geven als in artikel 98 lid 1 Sv bedoeld. Het oordeel van de rechtbank dat de klager niet-ontvankelijk moet worden verklaard in zijn beklag aangezien de rechter-commissaris 'nog geen beslissing [heeft] genomen over de vraag of tot kennisneming mag worden overgegaan', is onjuist. Voor zover de middelen daarover klagen zijn ze terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden beschikking en wijst de zaak terug naar de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, zittingsplaats Breda, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2537

Zaaknummer: 16/02397

Rechters: A.J.A. van Dorst, H.A.G. Splinter-van Kan en E.F. Faase

Advocaten: J.W. Soeteman

Wetsartikelen: 98 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

De bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat verdachte een diefstal ‘gedurende de voor de nachtrust bestemde tijd’ in een woning heeft voorbereid, kan niet worden afgeleid uit de gebezigde bewijsmiddelen.

Het middel klaagt dat uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen niet kan worden afgeleid dat de verdachte ter voorbereiding van het te plegen misdrijf diefstal ‘gedurende de voor de nachtrust bestemde tijd’ in een woning door middel van inklimming, opzettelijk voorwerpen bestemd tot het begaan van dat misdrijf, voorhanden heeft gehad.

Aangezien de bewezenverklaring, voor zover inhoudende dat de verdachte een diefstal ‘gedurende de voor de nachtrust bestemde tijd’ in een woning heeft voorbereid, niet kan worden afgeleid uit de door het hof gebezigde bewijsmiddelen, is de bestreden uitspraak in zoverre niet naar de eis der wet met redenen omkleed. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het hof heeft vastgesteld dat de verdachte de wietplanten die hij wilde stelen ‘niet direct die avond [zou] meenemen’ en dat hij slechts ‘wilde kijken of de tip klopte’.

Het middel is terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 08-11-2016

ECLI: ECLI:NL:HR:2016:2528

Zaaknummer: 15/01737

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 311 Sr en 46 Sr